

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2020/1355,**25. september 2020,****millega antakse Rumeeniaale määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötusrisiki leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötusrisiki leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Rumeenia taotles 7. augustil 2020 liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja tegeletakse sotsiaal-majanduslike tagajärgedega, mille puhang on toonud kaasa töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks.
- (2) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Rumeenia on võtnud puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja terviseiga seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad eeldatavasti rängalt riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt oleks Rumeenia valitsussektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks eeldatavasti olnud vastavalt 9,2 % ja 46,2 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2020. aasta suve vaheprognoosi kohaselt väheneb Rumeenia SKP 2020. aastal 6,0 %.
- (3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Rumeenia tööjõust. See on kaasa toonud Rumeenia avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise seoses lühendatud tööaja kavade ja samalaadsete meetmetega, samuti tervisemeetmetega, nagu on kirjeldatud põhjendustes 4–11.
- (4) Rumeenia 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud „valitsuse erakorralise määrusega 30/2020“ ⁽²⁾ on nähtud ette hüvitised nende tööandjate töötajatele, kes vähendavad oma tegevust või katkestavad selle ajutiselt COVID-19 puhangu tõttu. Eriolukorra ajal on hüvitise ülemmäär 75 % nende töötajate põhipalgast (kuid mitte rohkem kui 75 % riigi keskmisest brutopalgast).
- (5) Rumeenia 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud „valitsuse erakorralise määrusega 92/2020“ ⁽³⁾ on kehtestatud hüvitis isikutele, kelle tööleping peatati eriolukorra või häireolukorra ajal vähemalt 15 päevaks, tingimusel et nende töösuhe säilib kuni 31. detsembrini 2020. Hüvitis moodustab 41,5 % nende töötajate brutopõhipalgast (kuid mitte rohkem kui 41,5 % riigi keskmisest brutopalgast).
- (6) „Valitsuse erakorralise määrusega 132/2020“ ⁽⁴⁾ on kehtestatud lühendatud tööaja kava, mille kohaselt on tööandjal eriolukorrast või häireolukorrast tingitud tegevuse ajutise vähenemise korral võimalus vähendada töötajate tööaega kuni 50 %. Tööaja vähendamise perioodil saavad sellest mõjutatud töötajad hüvitist 75 % ulatuses tavalise tööaja brutopalgast ja nende tegeliku palga vahest.
- (7) Füüsilisest isikust ettevõtjate ja vabade elukutsete esindajate jaoks on kehtestatud kaks meetet. Nendele, kes lõpetavad COVID-19 puhangu mõju tõttu töö täielikult, maksab riik hüvitist 75 % ulatuses nende keskmisest brutopalgast ⁽⁵⁾. Nendele, kes vähendavad oma tööaega, maksab riik hüvitist kuni 41,5 % ulatuses nende keskmisest brutopalgast.

⁽¹⁾ ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

⁽²⁾ Avaldatud 21. märtsi 2020. aasta Rumeenia Vabariigi Teatajas nr 231.

⁽³⁾ Avaldatud 29. mai 2020. aasta Rumeenia Vabariigi Teatajas nr 459.

⁽⁴⁾ Avaldatud 10. augusti 2020. aasta Rumeenia Vabariigi Teatajas nr 720.

⁽⁵⁾ Nagu on sätestatud „seaduses nr 6/2020 riikliku sotsiaalkindlustuse 2020. aasta eelarve kohta“.

- (8) Päevatöölise jaoks, kes lõpetavad töö COVID-19 puhangust tingitud äritegevuse peatamise tõttu, on ametiasutused kehtestanud meetme, millega makstakse hüvitist 35 % ulatuses nõuetekohasest töötasust tööpäeva kohta kuni kolmeks kuuks.
- (9) Rumeenia 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud „valitsuse erakorralise määrusega 11/2020“⁽⁶⁾ on lisatöö eest ette nähtud lisatasu riikliku tervishoiuinstituudi eristruktuuride ja riiklike tervishoiudirektoraatide ja/või Bukaresti rahvatervise direktoraadi töötajatele, kes tegutsevad WHO poolt COVID-19 nakkuste tõttu ülemaailmselt rahvatervisealaseks hädaolukorraks kuulutatud juhtumite ennetamise ja piiramise meetmete koordineerimise ja rakendamise nimel. Meetmega on nähtud ette hüvitis, mis on 75 % põhipalgast tavalisel tööajal töötatud tundide eest ning 100 % põhipalgast nädalavahetustel, riigipühadel ja muudel tööpäevadena mitteametavatel päevadel töötatud tundide eest. Seda meetet võib käsitada määruses (EL) 2020/672 osutatud tervisemeetmena.
- (10) Riigikaitseüsteemi, kinnipidamisasutuste, riiklike tervishoiuasutuste ja muude ministri määrusega kehtestatud kategooriate töötajatele on ametiasutused maksanud lapsehooldustoetust. Hüvitise saamise tingimuseks on see, et teine vanem ei saa kasutada muid õigusi, mis annavad vanematele vabu päevi laste järele vaatamiseks haridusasutuste ajutise sulgemise korral. Meetet võib pidada määruses (EL) 2020/672 osutatud lühendatud tööaja kavadega samalaadseks meetmeks, kuna sellega antakse töötajatele sissetulekutoetust, mis aitab katta lastehoiukulusid, kui koolid on suletud, ja aitab seega vanematel jätkata töötamist, hoides ära töösuhte ohtusattumise.
- (11) Lisaks on Rumeenia 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud „seadusega nr 56/2020“⁽⁷⁾ kehtestatud COVID-19 vastu suunatud meditsiinilistes meetmetes osalevatele meditsiinitöötajatele konkreetsete ohtlike tingimuste eest lisatasu kuni 30 % ulatuses nende palgast.
- (12) Rumeenia vastab finantsabi taotlemise tingimustele, mis on sätestatud määruse (EL) 2020/672 artiklis 3. Rumeenia on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et tegelikud ja kavandatud avaliku sektori kulutused on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 4 370 779 006 euro võrra, sest on suurenenud summad, mis on otseselt seotud töötajate ja muude kategooriate kui töötajate tehniliste töötushüvitiste, tööle ennistatud töötajate ja muude kategooriate kui töötajate hüvitiste, tulevase lühendatud tööaja kava, päevatöölise toetuse ning konkreetsete töötajate lapsehooldustoetusega. See on järsk ja oluline kasv, sest uued meetmed hõlmavad märkimisväärset osa Rumeenia ettevõtetest ja tööhõlde. Rumeenia kavatses täiendada kulud rahastada 271 534 419 euro ulatuses liidu vahenditest.
- (13) Komisjon on määruse (EL) 2020/672 artikli 6 kohaselt Rumeeniaga konsulteerinud ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 puhangu tõttu rakendatud lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmete ning asjakohaste tervisemeetmetega, millele 7. augusti 2020. aasta taotluses osutati.
- (14) Seetõttu tuleks anda finantsabi, et aidata Rumeenial tegeleda COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega. Komisjon peaks vastu võtma otsused osamaksete tagasimaksetahteaegade, suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse kohta tihedas koostöös liikmesriikide ametiasutustega.
- (15) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamise, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.
- (16) Rumeenia peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Rumeenia neid kulutusi teinud.
- (17) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Rumeenia olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide poolt juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

⁽⁶⁾ Avaldatud 11. veebruari 2020. aasta Rumeenia Vabariigi Teatajas nr 102.

⁽⁷⁾ Avaldatud 15. mai 2020. aasta Rumeenia Vabariigi Teatajas nr 402.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rumeenia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Liit annab Rumeeniale laenu kuni 4 099 244 587 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.
2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.
3. Komisjon teeb liidu finantsabi Rumeeniale kättesaadavaks maksimaalselt kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhul määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.
4. Esimene osamakse makstakse välja määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.
5. Rumeenia tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidupoolse rahastamise kulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad käesoleva artikli lõike 1 kohaselt antud laenuga.
6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

Artikkel 3

Rumeenia võib rahastada järgmisi meetmeid:

- a) tehniline töötushüvitis nende tööandjate töötajatele, kes vähendavad oma tegevust või katkestavad selle ajutiselt, nagu on sätestatud „valitsuse erakorralise määruse 30/2020“ artiklis XI;
- b) hüvitis isikutele, kelle tööleping on peatatud, nagu on ette nähtud „valitsuse erakorralise määruse 92/2020“ artiklis I;
- c) lühendatud tööaja kava, nagu on ette nähtud „valitsuse erakorralise määruse 132/2020“ artiklis 1;
- d) punktis a osutatud hüvitisega sarnane hüvitis muudele kategooriatele kui töötajatele, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjatele ja vabade elukutsete esindajatele, nagu on sätestatud „valitsuse erakorralise määruse 30/2020“ artiklis XV;
- e) „riikliku sotsiaalkindlustuse 2020. aasta eelarvet käsitleva seadusega nr 6/2020“ ette nähtud hüvitis muudele kategooriatele kui töötajad (sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad ja vabade elukutsete esindajad), nagu on sätestatud „valitsuse erakorralise määruse 132/2020“ artiklis 3;
- f) toetus päevatöölisele, nagu on sätestatud „valitsuse erakorralise määruse 132/2020“ artiklis 4;
- g) lisatasu lisatöö eest riikliku tervishoiuinstituudi eristruktuuride ja maakondade tervishoiudirektoraatide ja/või Bukaresti tervishoiudirektoraadi töötajatele, nagu on ette nähtud „valitsuse erakorralise määruse 11/2020“ artikli 8 lõikes 6;
- h) lapsehooldustoetus riigikaitseüsteemi, kinnipidamisasutuste, riiklike tervishoiuasutuste ja muude ministri määrusega kehtestatud kategooriate töötajatele, nagu on ette nähtud „valitsuse erakorralise määruse 30/2020“ artikli I lõikes 6;
- i) lisatasu eriti ohtlike tingimuste eest, mida antakse meditsiinitöötajate teenete tunnustamiseks, nagu on ette nähtud „seaduse nr 56/2020“ artiklis 7.

Artikkel 4

Rumeenia teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt 30. märtsiks 2021 ja seejärel iga kuue kuu järel, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Rumeeniale.

Käesolev otsus jõustub selle adresaadile teatavakstegemise päeval.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 25. september 2020

Nõukogu nimel
eesistuja
M. ROTH
